

НЕОБХІДНІСТЬ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

На сучасному етапі розвитку економіки України питання аналізу фінансового стану підприємства постає досить актуальним. Від фінансового стану залежить успіх діяльності підприємства та рівень конкурентоспроможності його потенціалу. Сьогодні дуже важливо, щоб кожне підприємство достовірно оцінювало свій вартісний та господарський потенціали, розробляло стратегію подальшого розвитку. Оцінка фінансового стану допомагає відповісти на питання: наскільки ефективно на підприємстві використовувались фінансові ресурси протягом періоду, що вивчається.

Дослідженням актуальних проблем оцінки фінансово стану підприємств займалися такі вчені, як Савицька Г.В., Федоренко В.І., Бойчук І.М., Данильчук І.В., Маркар'ян Е.А., Коляда О., Томпсон А., Хан Д., Терещенко О., Кравченко Е.Ф., Поддєрьогін А.М., Гончарова В.В. та ін.

У ринковій економіці отримання прибутку є головною метою підприємницької діяльності, тому вона виступає як рушійна сила розвитку підприємства і разом з цим служить основним джерелом фінансових ресурсів у багатьох учасників суспільного виробництва. Саме це визначає центральне місце і важливу роль прибутку в розвитку економіки підприємництва.

Фінансовий стан підприємства може бути стійким, нестійким і кризовим. Здатність підприємства своєчасно здійснювати платежі, фінансувати свою діяльність на розширеній основі, підтримувати платоспроможність в несприятливих обставинах свідчить про його стійкий фінансовий стан, і навпаки. На фінансовий стан підприємства впливають внутрішні і зовнішні фактори. Стійким фінансовим положенням є результат управління всією сукупністю виробничих і господарських факторів, що визначають результати діяльності підприємства. Для забезпечення значних результатів діяльності підприємство повинно мати у своєму розпорядженні гнучку структуру капіталу, вміти організувати його кругообіг таким чином, щоб забезпечити постійне перевищення доходів над витратами з метою збереження платоспроможності і створення умов для самофінансування. На фінансовий стан впливають також і зовнішні чинники. Основними з них є: державна політика в сфері податків і фінансування витрат, політичний устрій, державна амортизаційна політика, рівень безробіття, інфляції в країні та ін.

Фінансовий моніторинг є сучасним управлінським інструментом, основний зміст якого полягає в оперативному відстеженні показників діяльності підприємства, їх оцінюванні й забезпеченні необхідною інформацією осіб, які приймають управлінські рішення.

Фінансовий стан підприємства – це складна, інтегрована за багатьма показниками характеристика якості його діяльності. В основі найпростішого способу аналізу фінансового стану підприємства прийнято використовувати інформаційну програму «ІС:Бухгалтерія» Ця програма дає змогу керівнику підприємства сформулювати оптимальну картину про стан грошових потоків підприємства на основі фінансової звітності, що міститься у даній програмі. У зв'язку зі складною ситуацією в країні, фінансові аналітики вважають найбільш раціональним варіантом починати проводити аналіз фінансового стану підприємства з аналізу ліквідності, тобто стану забезпеченості підприємства грошовими коштами.

За допомогою програми «ІС:Бухгалтерія» керівник може отримувати оперативну інформацію про залишки грошових коштів підприємства на рахунках в банку, касі та за підзвітними особами. Але програма «ІС:Бухгалтерія» не дає таких гнучких можливостей в управлінні та моніторингу як ERP – система.

ERP – система (англ. Enterprise Resource Planning System – Система планування ресурсів підприємства) – корпоративна інформаційна система, призначена для автоматизації обліку та управління. Дана система використовується для того, щоб об'єднати всі підрозділи підприємства та всі необхідні функції в одній комп'ютерній програмі.

В даній програмі реалізується принцип співвідношення доходів і витрат, а також розмежування звітних періодів, що виконується завдяки календарю і періоду обліку в модулях: кожна операція відноситься до окремого періоду. Ці дані будуть використовуватись для оцінки фінансових результатів при передачі в головну книгу. Завдяки даній програмі відбувається об'єднання фінансових даних, що, в свою чергу, спрощує управління підприємством. На жаль, дана програма є досить дорогою, тому більшість підприємств не можуть собі дозволити використовувати її.

Фінансовий стан підприємства залежить від виконання виробничих планів, зниження собівартості продукції і збільшення прибутку, росту ефективності виробництва, а також факторів, які пов'язані з організацією оборотності товарних та грошових активів, покращення взаємозв'язків з посередниками щодо сировини і матеріалів, покупцями продукції. Основними проблемами, що виникають під час забезпечення сталого фінансового стану підприємства є низький поріг платоспроможності та рентабельності, а також неефективний фінансовий менеджмент.

Фінансовий стан підприємства певною мірою залежить від ефективності використання всіх видів виробничих ресурсів. При визначенні матеріаломісткості виробництва продукції з урахуванням амортизації доцільно звертати увагу за який звітний період проводяться розрахунки і який метод нарахування амортизації використовує підприємство, оскільки оцінка фінансового стану залежить від обраного методу нарахування амортизації основних засобів. Зважаючи на це, величина показників матеріаломісткості залежатиме від обраного методу нарахування

амортизації, що необхідно враховувати при розрахунку та аналізі матеріаломісткості продукції. Узагальнюючими показниками оцінки ефективності використання ресурсів є ресурсовіддача та ресурсомісткість.

Кожне підприємство повинно чітко орієнтуватися у складному лабіринті ринкових відносин, раціонально оцінювати власний потенціал, стратегію подальшого розвитку, фінансовий стан як свого підприємства, так і підприємства-партнера. Саме цим зумовлюється необхідність і практична значущість систематичної оцінки фінансового стану підприємства, якій належить суттєва роль у забезпеченні стабільного фінансового стану.

Важливість аналізу фінансового стану підприємств в конкурентній боротьбі полягає в здатності оцінити з його допомогою відносну стійкість конкурентів в галузі, визначити їх сильні і слабкі сторони, здатність до протистояння можливим ризикам, а також зіставити власні результати діяльності з результатами конкурентів і середньогалузевими стандартами. Крім того, це дозволяє формувати відповідну фінансову політику і розробляти заходи, спрямовані на підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. Можна з упевненістю стверджувати, що використання аналізу фінансових результатів в конкурентній боротьбі – це перший крок у визначенні подальшої стратегії підприємства і встановлення чітких завдань на майбутнє.

Для того, щоб раціонально виявити слабкі сторони підприємства в Україні часто фінансовий аналіз зводять до звітного розрахунку системи фінансових показників. Таким чином, можна проаналізувати фінансовий стан за наступними напрямками оцінки ліквідності, платоспроможності, рентабельності, ділової активності підприємства.

Відзначимо, що аналіз фінансового стану підприємства постає необхідним етапом для розробки планів і прогнозів покращення діяльності підприємства.

Отже, можна зробити висновок, що для вдосконалення управління фінансовою діяльністю підприємства необхідно організувати систему моніторингу, розробити комплекс механізмів системи моніторингу фінансової діяльності підприємства, що дасть змогу вчасно виявити відхилення фактичних результатів від прогнозованих, визначити їх причини відхилень і розробити пропозиції щодо корегування окремих напрямів фінансової діяльності з метою її нормалізації та підвищення ефективності.